

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (123) METAL·LÚRGICA (7) LA ELECTRA INDUSTRIAL -AEG- (2)

(Continuació)

L'altra novetat del nou consell era Antoni Escudé, que 10 anys abans havia entrat a treballar a l'empresa. Escudé era cosí germà del gerent, Josep Gibert, i fill del fabricant Josep Escudé i Vicenç, soci d'Escudé i Gibert. Antoni Escudé és conegut a Terrassa bàsicament per la faceta esportiva. És considerat el promotor de l'hoquei sobre herba a Terrassa. Formava part el 1912 de l'Ateneu Calassanci, el primer equip de la ciutat que practica aquest esport. L'any següent Antoni Escudé jugava també a futbol amb el CF Terrassa. Escudé va ser també de jove un pioner de la ràdio a Terrassa. Construï una bobina que amb una galena i un auricular i va aconseguir, el 1918, escoltar una ràdio de París. Era també un gran aficionat als jocs de mans. Una altra faceta d'Escudé va ser la pietosa. El 1918 presidí la Congregació Mariana de Terrassa, a la postguerra va presidir la Junta Parroquial d'Acció Catòlica del Sant Esperit i el 1952 també presidí la Delegació Local del Congrés Eucarístic de Barcelona.

La Electra Industrial S. A.

Dirección telegráfica
ELECTRIAL

Teléfono
Núm. 5300

CONSTRUCCIONES

ELÉCTRICAS Y MECÁNICAS

Tarrasa *Al* de Marzo de 1923.

El febrer de 1927 mor a Barcelona, on residia el president del Consell d'Administració, l'exbanquer Joan Marcet. El substitueix en el càrrec Josep Gibert, mentre que Bonaventura Marcet i Soler, fill del traspassat, és nomenat vicepresident.

L'Exposició Internacional de Barcelona de 1929 va ser una bona ocasió perquè La Electra Industrial demostrés la seva capacitat tècnica. A més a més de proveir bona part dels transformadors de potència que la Fira necessitava La Electra va ser la responsable de les instal·lacions elèctriques de les fonts lluminoses de Montjuïc.

La Guerra Civil va tenir una repercussió especial per La Electra, que a més de ser col·lectivitzada, va haver d'adaptar-se, com gairebé totes les empreses metal·lúrgiques mitjanes o grans, a la fabricació de material de guerra. Una vegada acabada la guerra el problema de La Electra és retornar a la fabricació de maquinària elèctrica i la solució que s'adopta és fer acords amb l'Allgemeine Elektrizität Gesellschaft de Berlín i amb l'AEG Ibèrica de Electricidad que posen a la disposició de La Electra les seves experiències, les seves patents, els seus dibuixos i els seus procediments de construcció de generadors, transformadors, interruptors i màquines de corrent continu.

Els acords amb AEG comporten canvis radicals a l'empresa, que fa un creixement espectacular i construeix una nova fàbrica, mentre que el seu

accionariat va passant de mans terrassenques a mans estrangeres. El 1941, dels 8 membres del Consell d'Administració només un, Josep Gibert, és terrassenc. El directiu Antoni Escudé, que amb Alfred Gibert manté la firma social mancomunada amb un conseller, marxa pocs anys després de La Electra.

El maig de 1941 La Electra Industrial, SA, amplia el capital fins a 6.000.000 de pessetes i el juliol següent adquireix a Joan Salvatella extensos terrenys a la carretera de Castellar, que més tard amplia amb d'altres limitrofs que compra a l'Ajuntament de Terrassa i a altres propietaris. Tot seguit s'inicia la construcció de les primeres naus de la nova fàbrica, dissenyada per l'arquitecte Ignasi Escudé i Gibert.

Ignasi Escudé, nebot del director Antoni Escudé i Galí, era excombatent del bàndol nacional en la Guerra Civil i tenia el grau de tinent. Va ser arquitecte municipal i va presidir el 1941-42 el Centre Excursionista de Terrassa. Va morir el 1942 a l'edat de 33 anys.

La Electra va projectar fer una desviació dels trens de la Renfe fins a la fàbrica. Per circumstàncies que desconeixem el projecte no es va dur a terme.

El març de 1944 La Electra posa en circulació una emissió d'obligacions per un total de 40 milions. L'agost de 1945 Enric Fosa i Vilarrasau és nomenat conseller delegat. Aquest any l'empresa ocupa ja 500 treballadors, el triple dels que ocupava quan esclatà la guerra. El juny de 1946 es nomenen amb firma mancomunada Enric Hasler i Cañellas i Salvador Vigués i Cunill. Aquest últim, terrassenc, abans de la Guerra Civil militava a la Lliga i era un assidu cantaire de l'Escola Coral. Formava part de la colla d'amics Els Tudons, a qui Ragón dedicà un per un unes simpàtiques rimes que van ser editades.

El febrer de 1951 la societat amplia el capital a 20.000.000 de pessetes i el juny de 1956 el Banc de Crèdit Industrial li concedeix un préstec hipotecari de 35.000.000 de pessetes. El 3 de gener de 1961 La Electra Industrial SA, canvia la raó social que s'anomena a partir d'ara **AEG Industrial, SA** El 1965 l'empresa arriba al punt màxim de treballadors al seu càrrec. La fàbrica de Terrassa supera les 1.800 persones.

El 8 de juliol de 1968 es produeix la fusió per absorció d'AEG Industrial, SA, i Eléctrica Rubí, SA, per **AEG Ibérica de Electricidad, SA**. A partir d'aquests anys, l'empresa, que popularment no és coneguda pel seu nom social, sinó pel més curt de L'Electra o de l'AEG, entra en una contínua davallada que no s'ha aturat fins avui dia, que ha començat una nova etapa amb una plantilla que no arriba als 300 treballadors, una nova fàbrica més reduïda i propietaris estrangers.

Tanquem aquí l'història d'aquesta empresa que ha estat tan emblemàtica a la Terrassa de la postguerra. Sabem la transcendència que han tingut aquests últims 35 anys per a la ciutat. Ha estat un doble símbol: el de la conflictivitat social i el de la crisi industrial. Com que aquesta etapa ha estat ja estudiada i publicada en altres mitjans, creiem que nosaltres ni hi aportariem cap novetat important. Als que hi estigueu interessats, us remetem al capítol XI de la *Història Industrial de Terrassa* de Marc Ballester, editada l'any 2000.

RAFAEL COMAS